

Előfizetési díj:

Negyedévre... — 2 kor.
Félévre... — 4 kor.
Égész évre... — 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal

IX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.

Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Úszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátorlajuhelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Újvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az előtornászokról.

A középiskolai tornatanításnál a szertornázásban a siker legnagyobb biztosítója a jól képezett előtornász-csapat. Az igaz, hogy ha iskoláink tornatermének nagysága és a szerek bősége kellő volna, úgy szép eredményt érhetnénk el a csapattornázással is, mikor négy egyfajta szeren egyszerre menne a tornázás. Ugyde még ekkor sem lehet igazán szép eredményt elérni, mert a sok gyenge tornász gátolja a jó tornászokat a haladásban. — Már pedig legyen valaki a leglelkesebb hive a szabadtéri atletikának, — mint magam is vagyok — de azt el kell ismernie mindenkinek, hogy különösen a felsőbb osztályokban a szertornázásnak nagy szerepet kell adnunk úgy az erő és ügyesség fejlesztése szempontjából, mint a tanulók kedvének megfelelőleg is. A nyújtó, a korlát és a ló a tanulók legügyesebbjeinek kedvesebb, mint bármely játék vagy verseny. — Az igaz, hogy az iskolai tömeges képzés kizárja az egyes kiválóságok nevelését; vagyis nem kell sem atletikát, sem cirkuszi tornászokat névelnünk. Hanem a rendes csapatos tanítás mellett is rohamosan haladó kiváló erőket viszont nem kedvetlenithetjük el a reájok nézve unalmas elemi gyakorlatokkal. Ezekkel

tehát csak úgy bánhatunk igazságosan, ha külön csapatba állítva, engedjük, hogy erejüket, ügyességüket fokozottabban képezhessék ki. Ide pedig okvetlenül szükséges a képzett előtornász.

Az előtornász képzés a tornatanárnak legnehezebb munkája és még most sem számítják be óraszámában az előtornász órákat. Így tehát aki enélkül is tud boldogulni, s aki már maga nem is tornázik, az a tornatanár nem is tart külön előtornászórát, hanem a rendes órákon tanítja az ügyesebb fiukat a segédkezésre. Nem mondom, hogy lehetetlen volna így is kellő eredményt elérni, de én úgy fogom fel a kérdést, hogy a nagyon fáradságos és felelősséges előtornász munkásságot nem lehet jobban jutalmazni, mint ha hetenkint egy órát adunk multságukra és okulásukra. Az ilyen legfáradságosabb óra fizetését együttesen kellene kérni a fenntartótestületektől, s hiszem, hogy nem hiába kérnők.

Az előtornászok képzése ne csak a gyakorlatok kivételére szorítkozzék, hanem a segédkezésre és a védelemre is. A szertornázás iránt évekket ezelőtt azért támadt a közönségben s sok tornatanárban is az ellenszenv, mert sok baleset történt úgy az iskolákban, mint az első tornaversenyeken is. A baleseteket a test-

gyakorlatokból tellesen ki kell küszöbölni. Tehát az előtornász képzésnek is az legyen a főelve, hogy a fokozatos képzéssel és az okos segédkezéssel maguk az előtornászok se legyenek veszélynek kitéve.

Az előtornász képzésre nem kell tornatanárainkat tanítani, de annyit legyen szabad megjegyezni, mint 26 éves tornatanárnak, hogy nagyon figyelmeztessük az előtornászokat, hogy mely gyakorlatokat szabad nekünk az órán bemutatniok, s melyek azon gyakorlatok, melyeket csak a maguk képzésére és mulatságára végeznek.

Az előtornászok közül persze nagyon sok akad, ki az athletikai gyakorlatokban és a játékokban ügyetlen, de azért mindig csak a legjobb tornászok és legjobb magaviseletűek közül keressük ki előtornászainkat. Az angol iskolák játékvezérei nem hasonlíthatók össze a mi előtornászainkkal, de a játékok élére nem is kell mindenesetben az előtornászt állítanunk. Legyenek a játékok vezetői a szabadtéri gyakorlatok bemutatói az e téren legügyesebbek, de az előtornásztól az ügyességen felül meg kell kívánnunk a higgadtságot, az engedelmes jó magaviseletet és a segédkezéshez szükséges erőt is.

Az iskolai tornaversenyeken egyes iskolák a szertornázásban olyan magas tökélyt mutatnak, hogy ebből bizton következtethetünk a tornatanárok fárasztó előtornászképzésére; illő volna tehát az ilyen munkát nemcsak elismerni, hanem díjazni is. Reméljük, hogy ha a tornatanárok ez órájukat a rendes tornaórák számába betudni kérik, e kéréstől egy iskola-fentartó hatóság sem zárkózik el.

A testi erő.

Nem igaz, hogy az emberiség satnyul. Nem igaz, hogy régebben több volt az erős ember s nem igaz az sem, hogy évszázadok vagy évezredek előtt erősebb emberek éltek, mint ma. Csak Budapestet kell például megfigyelni, ahol az utcákon körülbelül kétszáz ezer felnőtt férfi nyüzsög. Minduntalan megakad a szem egy-egy hatalmas, szélesvállu, bikanyaku, tagbaszakadt alakon, aki bizony ép úgy el tudná hordozni őseink páncélját és fegyvereit, amint azok elhordozták. Hogy

Kinizsi Pál három holt törökkel táncolt? Ezt manapság száz magyar is megtenné. Én legalább többször láttam mulató urakat, akik két-három muzsikáló cigányt kapva a vállaikra, mégis ruganyos lépésekkel járták a kállai kettőst. És az se mese, hogy a vándor komédiás athletát — nem egyszer voltam Szentesen tanúja — úgy földhöz teremti egy-egy parasztlegény, hogy az athletának minden csontja ropog.

Hát való, hogy csenevész embert is láthatni eleget. De ilyenek régebben is voltak. A régi hadseregek sem álltak csupa óriásokból. Ellenben olyan gárdát, amilyent pomerán legényekből maga körül tart Vilmos császár, aligha birt volna összeszedni hétszáz év előtt Habsburgi Rudolf. Ez a gárda csupa kétméteres vagy ennél is magasabb, de mégis szélesvállu katonákból áll és ujonczot mindig kap elegendőt. Az orosz császár se marad el felséges német barátja mögött, mert ő akár tíz gárdaezredet tarthatna óriás katonákból, akiknek két diszpéndányát tavaly ősszel tiszteltük Budapesten, Kutuszov s Pugacsov birkózók személyében. Igaz, hogy egyik se nyert díjat, mert a birkózás görög-római szabályok szerint történt. De az is bizonyos, hogy e szabályok nélkül Kutuszov és Pugacsov urak egyedül ki tudták volna hajigálni a ezirkuszból az összes athletákat, a közönséggel egyetemben.

És ha teljes testi erejében feltámadna sirjából Toldi Miklós, a félmázsás buzogányt forgató zord hős, nem tudom, hogyan állaná meg a sarat magyarjaink közt például gróf Hadik Jánossal, az orosz Hackenschmitttel, az osztrák Steinbach Józseffel, a lengyel Ciganyevicscsel, a török Pengallal, az angol Cycloppal, a mór Muzirral, a kiknek 180—200 kilót fölemelni gyerekjáték, félmázsát forgatni semmiség. Nem hiszem, hogy a római gladiátorok testi erő dolgában ezeken túltettek volna. Lehet, hogy a crotoni Milo egyetlen ökölcsapással agyonütötte a bikát, de ez a bika nagyon kicsike fajta és nagyon fiatal lehetett.

De nem a jelenkor erős embereit akarom egymásután felsorolni, hanem csupán konstatálni a tényt, hogy semmi okunk sincs a panaszkodásra az emberiség testi hanyatlása miatt, mert ezt a hanyatlást nem igazolja semmi. Ellenkezőleg: a szép növésű, egyformán szálás és széles emberek minden lépten-nyomon találhatók és találhatók lesznek ezentúl még nagyobb számmal.

Ennek az állításnak ellentmondani látszik a statisztika, a mely szerint évről-évre kevesebb hadköteles válik be katonának a sorozások alkalmával. Ez az ellentmondás azonban csakugyan látszólagos. A hadsereg ugyanis nem az erős és nagytermetű katonákra fekteti a fősúlyt, hanem a középtermetűekre, akik után ha köztük több alkalmas nincsen, inkább sorozna be a kisebb termetűeket. Ennek egyszerű magyarázata az, hogy a tapasztalás szerint az óriási testi erő rendesen fordított viszonyban áll a kitartással s szívóssággal.

A katonai gyakorlatok és a háboru fáradozásait, nélkülözéseit a kisebb testű, de szívósabb katona könnyebben viseli, mint bármelyik Herkules, akiket ennél fogva csak azokba a csapatokba soroznak, amelyek inkább parádéra, mint csatatűzbe valók. A testi erőnek a modern háborukban úgy sincsen semmi szerepe. Elmul-tak azok az idők, amikor egy-egy ütközet sorsát két bajnok párviadala döntötte el. Csak a legutóbbi világ-háborúra kell gondolni, amelyben a kicsiny, de szívós és fanatikus japánok előbb agyonfárasztották az orosz hadsereget, azután könnyen verték meg minden ütkö-zetben. Pedig némelyik orosz csapatot igazán meg lehet bámulni: csupa Kutuszovokból és Pugacsovokból áll, akik pusztá kézzel szét tudnák szórni az egész japán hadsereget, ha ez szintén pusztá kézzel jönne ellenük. De a Herkulesi erő nem ért semmit, mert az óriás katonákat úgy megtörték a háboru fáradozásai, hogy mire ütközetre került a dolog, alig bírták magukat vonszolni.

Mint hogy tehát a sorozó-bizottságok a rendkívüli testi erejű fiatal emberekre nem reflektálnak, ezek a statisztikában azok számát gyarapítják, akik nem ütik meg a mértéket, holott a valóság az, hogy felül van-nak az előirt mértékben. Az ilyeneknek száma pedig nem csekély.

De egyébként sem állhat meg a vélemény, mintha az emberiség értelmi fejlődése a testi hanyatlással együtt járna. Ellenkezőleg: minthogy az egyes népek és népfajok állandó k-reszteződése voltaképpen csak pár évtized óta tart és tartani fog kétségtelül évezre-dekig, a jövőben olyan nemzedék várható, amelynek egyes tagjai még a testi erő tekintetében is tulszár-nyalják a jelenlegit.

Sajnos, nincsenek biztos adataink arra nézve, hogy az ókori embersport hírneves művelői, a görög athléták, minő rekordokat értek el az egyes sportágak-ban. A régi görög sport némely fajtáját azonban pár évtized óta ismét felkapták és nagyban kultiválják a modern athléták is, akiknek rekordjait a sport minden barátja ismeri. Ha most a följegyzett rekordokat viz-sgáljuk, mindjárt szembeötlük, hogy az újabb athléták sokkal különbek a két-három évtized előtti athlétáknál. Gyorsabban futnak, gyalognak és usznak, nagyobbat és magasabbat ugranak, messzebbre dobják a gerelyt és diszkoszot. A lapok sport-rovatában gyakran olvas-hatni, hogy ezt vagy amazt a világrekordot valaki ismét tulszárnyalta és új világrekordot állított fel. Ebből pedig természetesen következik, hogy a jelenlegi nemzedék a megelőző nemzedéknél nagyobb testi képes-ségekkel rendelkezik, vagyis röviden szólva: erősebb, mint az őt megelőző volt.

Hasonlóképpen nincsen írott feljegyzésünk a ró-maiak czirkuszviadalainak hőseiről, a gladiátorokról, akik többnyire a világ minden táján összedett óriás termetű rabszolgák voltak. Persze, a rómaiak nem elégedtek meg a barátságos mérkőzéssel: őket csak

az élet-halál harc izgatta. A két ellenfél közül az egyiknek ott kellett maradnia a porondon, esetleg mind a kettőnek. A gladiátorok félelmes erejéről na-gyobb tájékozást nyújtanak küzdelmeik a vadállatokkal. És valóban álmélkodva olvassuk, hogy némelyik meztelen és fegyvertelen gladiátor győztes maradt az oroszlánal, medvével és tigrissel szemben is. Így fel van jegyezve, hogy egy Aethiopiából hozott néger el-kapta az oroszlánt farkánál fogva, nehányszor meg-forgatta maga körül, azután olyan erővel csapta a czirkusz köfalához, hogy a vadállat rögtön felrordult. Az Egyiptomból származó rabszolgák egyike, névsze-szerint Phalernes, öt darab kiéheztetett és reája sza-badított hiénát egymással vert agyon, ép úgy, mint Toldy Miklós a farkasokat. Egy gallus rabszolga pedig, akit Julius Caesar küldött Rómába a sequanok elleni hadjáratából, a czirkuszban megfojtotta a nagy barna medvét.

Tévedés azt gondolni, hogy ilyen rendkívüli testi erő ma már nincsen senkiben. Dehogyan nincsen. Csak a viszonyok változtak és az ember nem jön abba a helyzetbe, hogy vadállatokkal viaskodjék. Legalább önként nem keresi erre az alkalmat. Ha azonban kénytelen vele, akkor némelyik bikaerejű ember szin-tén el tud banni még a fenevadakkal is. Némelyik szerezcsen törzs férfiai olyan erősek, hogy pusztá ma-rokkal képesek a leopárdot megfojtani, más törzsek viszont olyan gyors futók, hogy el tudnak menekülni még az oroszlán elől is. Amióta pedig Afrika is az ismert világrészek közé kezd tartozni és őslakói a ka-ravánokkal bejárják ezt az egész forró világrészt, amióta tehát a négertörzsek egymással békében is érintkeznek és egymás közt házassodnak, ez a keresz-teződés még erősebb, szebb, szálasabb egyéneket hoz létre.

A tudomány kimutatta, hogy amely népfajok ke-rülték a más népfajokkal való érintkezést, azok az idők folyamán veszítettek úgy testi, mint szellemi ké-pességeikből. A népvándorlás, amely a Krisztus utáni első századokon Európára annyi borzalmat hozott, tagadhatatlanul felfrissítette az összes akkori népfajok véré-t, azon a réven, hogy a háboruban egymás leányait csapatostul elrabolták és feleségeiké vagy ágyasaikká tették. Bérmenyire el van maradva Törökország az ő rossz államszervezete és még rosszabb államvallása miatt a kulturától, azt az egyet be kell ismerni, hogy népe erőteljes, izmos, egészséges még most is. A leg-több bivalyerejű férfi köztük található. De nem is csodálatos ez, hisz évenként legalább nyolez-tizezer leányt vásárolnak háremeik számára Georgiából, Cir-kassziából és a Kaukázus többi tartományából, amelyek viszont máshonnan pótolják a hiányt. A régi szép és erős görög faj pusztulásának egyik főoka bizonyára az volt, hogy minden más fajt barbárnak tekintett, megvetett, az idegennel való érintkezéstől írtózott és így fajfentartás tekintetében önmagára utalva, a test

vérek közti házasságot kultiválta, amelyet nem ok nélkül tekintünk vérfertőzésnek. Viszont a régi rómaiaknak még utolsó nemzedéke is testileg kiváló volt, mert köztudomásu, hogy a férfiak mindenféle fajtájú rabszolgákkal, az asszonyok pedig rabszolgákkal szeretkeztek. Az erkölcsi hanyatlás az állam bukását okozta, de az emberanyag életképesebb lett.

A fejlődés tana, amelyet Darwin oly éles elmével fölfedezett és kifejtett, csupán a fajok állandó kereszteződésének feltétele mellett állhat meg, mert minden önmagára hagyott, mással nem érintkező faj a degeneráció törvényét követi, amely a fajokra ép úgy érvényes, mint az egyes emberre. A mai civilizált világrészekben a kereszteződés arányai sokkal nagyobbak, mint bármikor azelőtt. Innen származik a rendkívüli szellemi haladás, de egyúttal a testi kiválóság is, amely csak azért, nem általános, mert tömérdék család és tömérdék egyén természetellenes életet él, aminek folytán a kitűnő képességekkel született gyermek fejlődése abban marad, ép úgy, mint a növénynek fejlődése kedvezőtlen időjárás folytán. Természetes életmód mellett és kedvező megélhetési viszonyok közt a hadiszolgálatra alkalmas ifjak száma legalább ötven százalékkal gyarapodnék.

Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni azt a körülményt sem, hogy a föld összes lényei közt az ember a legindividualisabb, ami azt jelenti, hogy az ember különböző képességeinek teljes mértéke mindenkinél másképp és más időben nyilvánkozik meg. Az egyik ember testileg épen abban az időben a legsilányabb, mikor a hadsereg tart reá igényt, a másik már huszéves korában teljesen kifejlett. Számtalanszor láthatni, hogy igénytelen vézna ifjak harminczéves korukban tagbaszakadt, jól megtermett alakokká válnak, sőt némelyek még később is jutnak a testi fejlettség magas fokára. A szellemi fejlettségről, minthogy nem ide tartozik, ezúttal csak annyit jegyzek meg, hogy ennek legmagasabb fokát illetőleg az individualitás még szembetűnőbb. Sok ember, aki fiatalabb korában tehetségtelennek látszott és semmi különösebbet nem produkált, későbbi éveiben alkot nagy dolgokat, viszont sokszor a csudagyermekből nem lesz később semmi.

A természetellenes életmód folytán beálló degenerációt kiegyenlíti, sőt egészen megszünteti a fajoknak elvegyülése egymás közt. Kár, hogy ezt az embernél szabályozni nem lehet, mert ha erre mód volna, ép oly gyönyörű emberpéldányokat, sőt fajokat tudnánk nevelni a párok összeválogatása által, mint a minő állati és növényi fajokat hasonló módon létrehozunk.

Dr. Fenyvesi Adolf.

Iskolák, főiskolák.

A brassói áll. főreáliskola tornavizsgálata június hó 10-én diszes és nagy közönség jelenlétében az alábbi műsorral tartatott meg:

1. Felvonulás, azután Erkel Ferenc: „Hymnus“.
2. Szabad gyakorlat.
3. Katonai gyakorlat (I. osztály). Becker E.: „Rajta előre.“
4. Staféta futás (II. osztály).
5. Határvédő (III. osztály).
6. Kötélmászás, verseny (IV. osztály). Würfel: „Erdőben“.
7. Verseny: gyűrűhinta, bakugrás, füleslabdahajítás (V—VIII. oszt.)
8. Gulák (V—VIII. osztály).
9. Szózat, dijak kiosztása, elvonulás.

A versenynél mint versenybírók az igazgató elnöke mellett Derzsi László intézeti tanár és Preiszner Péter tanintézeti tornatanító szerepeltek. Az első díjul kitűzött arany Szent-László érmet Moór Gyula VIII. osztályt végzett tanulónak, a nagy ezüst Szent-László érmet Gyenge János VII. oszt. tanulónak, végül a középnapyságu ezüst Szent-László érmet Forkert Frigyes ugyancsak VII-ed osztályu tanulónak ítélte oda a versenybíróság.

A kötélmászás nyertesei Cserey Béla és Janó Albert IV-ed osztályu tanulók, akik egyenkint egy-egy kis ezüst Szent-László érmet kaptak.

Diákturistaság. Az egyetemi Turista-Egyesület a főiskolai ifjuság körében, a diákturistaság megkedveltetése, fokozottabb felvirágoztatása érdekében az idén is folytatja munkásságát. A turista-szellem fejlesztése érdekében egyesületi helyiségeiben (Egyetem-tér 5.) hetenkint egyszer, pénteken este, 6—8 óra között a hegyek világa nagyszerűségéről, a hegymászás gyönyöreiről fotografiai felvételek kíséretében ismeretterjesztő összejöveteleket tart. Hazánk tájszépségeiben gazdag hegyvidékeire időközönként több napra, Budapest környékére pedig vasárnaponként rendez kirándulásokat. Külföldi alpesi egyesületekben divó mintára, hegymászó-iskolát honosított meg. Ez iskolának célja az ifjakat a sziklamászás technikájával megismertetni, a testi erő összehangzatos fejlesztésével pedig férfias önállóságra nevelni az egyetemi ifjuságot.

Egyetemi turisták közgyűlése. A Magyar Turista-Egyesület Egyetemi Osztálya múlt vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését a vadregényes fekvésű Pogányvár szikláján, mely alkalommal a rendezett kirándulás kapcsán felkeresték a történelmileg, mint geológiailag neves Somoskő vidékét s nagy buzgalommal tanulmányozták a világszerte híres vulkanikus bazalt-kitörést, onnan Ajnácskő sziklavarárt, a Széchyek és Balassák

hajdan híres várának festői romjait keresték fel. A közgyűlést, melyen Jordán Kroly dr., a földrengési intézet igazgatója és a Borsod-Bükk-osztály kiküldöttjei jelentek meg, Komarniczki Gyula elnök nyitotta meg. Vázolta az egyesület célját és irányát, mely főleg az alpinizmus megkedveltetésére irányul. A titkári jelentés, melyet Komarniczki Román terjesztett elő, minden tekintetben igazolta, hogy az osztály tagjai a magas hegyi sportnak hivei. A külföldön megtett turák is elsőrendűek voltak. Tanulmányi kirándulást rendezett az egyesület 1907. február 12-én Lóczy Lajos egyetemi tanár vezetésével a befagyott Balatonra, ugyancsak az osztály tagjai végezték a velencei tó befagyott tükre a fenékmérő-furásokat. A tél folyamán szeretettel üzték a ski-sportot. A turistasággal kapcsolatos fényképezés fellendítése érdekében a főiskolai hallgatók részére az egyesület fénykép-pályázattal egybekötött kiállítást rendezett, melyet ötszáznál többen látogattak meg. A könyvtári és pénztárnoki jelentések hasolóképpen az egyesület haladásáról tesznek tanuságot.

Az ujonnan megválasztott tisztikar a következőképen alakult meg: Az osztály védője: Lóczy Lajos egyetemi tanár. Elnök: Komarniczki Gyula. Alelnökök: Kálmán Dezső, Komarniczki Román. Főpénztárnok: Margittay Antal dr. Főtítkár: Serényi Jenő. Főjegyző: Környei Tódor. Könyvtáros: Hruby Ede. Pénztárnok: Nyáry László. Ellenőr: Weisz Zoltán. Háznagy: Koch Nándor. Jegyző: Szaffka Tihamér. Kirándulási bizottság: Barcza Imre, Horn K. Lajos és Hefty Gyula.

Magyarország főiskolai birkózóbajnokságai. A Főiskolai Sport-Szövetség igazgatósága elhatározta, hogy megtartja Magyarország főiskolai birkózóbajnokságait. A szövetség a bajnokság megrendezésével az idén oly nagy sikereket elért Debreczeni Akadémiai Athletikai Clubot bízta meg, mely még az ősszel eleget is tesz a megbízásnak.

Labdarugás.

Felfüggesztett bojkott. Az osztrák labdarugó szövetség legutóbb tartott ülésén a Budapesti Torna-Club ellen kimondott bojkottot hatályon kívül helyezte. Nem lehetetlen, hogy most a Magyar Labdarugók Szövetsége is felfüggeszti a Vienna Cricket and Football-Club elleni bojkottot. A bécsi szövetséget elismerés illeti meg, hogy belátva a bojkott kimondásával elkövetett hibáját, a bécsi csapatoknak a Budapesti Torna-Club-bal való játékot ismét megengedte.

Vidéki kerületi bajnokság. A Magyar Labdarugók Szövetsége már megszervezte a vidéki kerületi bajnokságokat, amelyek jövő vasárnap kezdődnek. Eddig Észak- és Nyugat-Magyarország bajnoksága került ki

írásra és az első fordulóban a következők mérkőznek:

Kassán:

Kassai Munkás Torna-Egylet—Kassai Athletikai Club. Bíró: Löwenrosen Károly (Törekvés S. C.)

Eperjesen:

Eperjesi Torna- és Vivó-Egylet—Kassai Akadémiai Sport Egylete. Bíró: Klebelsberg Géza.

Győrött:

Győri Egyetértés—Pozsony Ujvárosi Labdarugók Egyesülete. Bíró: Nagy Ferencz (FTC.)

Nemzeti mérkőzések. A Budapesti Torna-Club footballesapatának csaknem minden idejét a bajnoki mérkőzések foglalják le, mégis a szabadon maradt napokat nemzetközi matschek rendezésére használja fel. Október 20-án a Sportovní Klub Slaviá-nak jelenleg fényes formában levő csapatát fogja vendégül látni, október 27-én pedig jubiláris mérkőzését tartja az I. Vienna Football Club-bal. Őszi idényét is nemzetközi mérkőzéssel fejezi be. A legrokonszenvesebb és leguribb modoru bécsi csapat: a Wiener Sport Club december elsején méri össze erejét a BTC.-vel.

Torna, athletika, vivás.

Évzáró athlétikai viadal. A Magyar Athletikai Club október 27-én délután két órakor évzáró athlétikai viadalt rendez a margitszigeti sporttelepen. A következő handicapek kerülnek eldöntésre: 100 yardos síkfutás, 120 yardos gátfutás, 402¹/₄ méteres síkfutás, 3219 méteres síkfutás, magasugrás, távolugrás, súlydobás, rudugrás és 300 yardos síkfutás. Nevezések október 21-ig Lauber Dezső címére (margitszigeti sporttelep) küldendők.

Tornázás. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete Sportcsoportha a rendes tornázást már megkezdte új tornahelyiségében, a Rottenbiller-utczai (Damjanich-utca mellett) polgári iskola tornaacsarnokában. A tornát az idén is Kmetykó János főgimnáziumi tornatanár vezeti, hetenkint háromszor: kedden és csütörtökön este 8—10-ig és vasárnap délelőtt 10—12-ig. Ifjúsági tagok hétfőn és szerdán este 8—10-ig szakképzett előtornázók felügyelete mellett tornáznak.

A Magyar Testgyakorlók Körében. a rendezett tornázás már megkezdődött. Hetenkint kedden, csütörtökön és szombaton, este 7-től 9-ig folyik a torna Vágó Manó művezető felügyelete mellett, a M. T. K. Wesselenyi-utca 38. szám alatt saját tornahelyiségében.

Uj vivó Club. A „Vén Fiúk Vivó-Társasága”, mely már két év óta szép sikerrel működik és mely-

nek vivóestélyei sportkörökben kedveltségnek örvendek, klubba alakult. A klub célja a vivósport és a torna művelése, a meglett férfiak körében vivóestélyek és versenyek rendezése. A Dirner Gusztáv dr. egyetemi tanár elnöke alatt megtartott alakuló közgyűlésen az alapszabályok letárgyalása után a klub elnöksége és igazgatósága a következőképen alakult meg: alelnökök: Heinrich Aladár, Malonyay Dezső és erényi Ullmann Gyula; igazgatósági tagok: Benedek Dezső, Charmant Oszkár dr., Dirner Gusztáv dr., Elek Pál, Gajári Ödön, Heller Gusztáv, Ivánka Imre, Kornfeld Pál, Martos Ferencz dr., Nagy Béla dr., Reiszig Ede és Zilahy Dezső. Vivóórak a klub fényesen berendezett saját helyiségeiben Koronaherczeg-utca 3. I) minden nap este 6—9-ig tartanak és együttes tornagyakorlatok minden hétfőn, szerdán és pénteken este 7 órától kezdve.

Halász Zsiga vivó- és tornatanár vivó- és tornatermeit a fő- és székvárosi vigadó (Redout) épületébe helyezte át, hol a vitór-, kard-, ökölvívás és cellövésen kívül úgy a felnőttek, valamint mindkét nembeli növédek tornatanítását már megkezdte. Halász a Redout közbülső traktusán, a harmadik emeleten volt statisztikai hivatal impozáns méretű helyiségeit rendezte be iskolája, céljaira, esti villanyvilágítással és a jelenkor igényeinek megfelelő kényelemmel. Beiratkozási órák: d. u. 4 órától este 9 óráig. A tandíjak igen mérsékeltek. Ünnepeles megnyitás f. év november 2-án.

Uszás, evezés.

Nemzetközi uszóverseny. A Balaton Uszók Egyesülete október 20-án, vasárnap, délután 6 órakor a Rudasfürdő fedett uszodájában nemzetközi uszóversenyt rendez a következő feltételekkel:

Ifjúsági staféta-verseny, háromszor 40 méter, (mell, hát és magyar uszás), kezdők versenye 40 méter, összetett főverseny (60 méter magyar, 60 méter mell- és 60 méter hátónuszás), junior melluszás 60 méter, osztályozó verseny 80 méter, (három csoportban.) junior hátónuszás 60 méter, főverseny 300 méter, hölgyek versenye 40 méter, vendégek versenye 80 méter, plunging handicap, old-boys staféta-verseny háromszor 40 méter, staféta-verseny négyszer 40 méter, (mell, hát, oldal és magyar uszás). Nevezések október 12., illetőleg 14-ig Polinszky Gyula címére (Mária-utca 56. II. em.) küldendők.

Ausztria ötszáz méteres uszás-bajnoksága. A Wiener Schwimmklub Ausztria október 27-én a bécsi Diana-fürdőben nemzetközi uszóversenyt rendez, a melyen a következő versenyszámok kerülnek döntésre:

Kezdők versenye 100 méter, a Diana-fürdő díja (egyleti díj; 100 méteres oldaluszás, 68 méteres melluszás; védő a Ferencvárosi T. C.), kísérleti verseny 136 méter, Ausztria 500 méteres uszás-bajnoksága, junior-verseny 68 méter, hölgyek staféta-versenye négyszer 34 méter, junior műugrás, szeniorok kombinált uszása, staféta-verseny négyszer 34 méter, junior búváruszás, 804¹/₂ méteres uszás (bajnok kizárásával), gyermekverseny 68 méter, junior hátónuszás 68 méter, vízipóló-mérkőzés.

Jubiláris uszóverseny. A Magyar Testgyakorlók Köre szeptember 15-én este a Császárfürdő férfi-uszodájában jubláris uszóversenyt rendezett. A főváros és vidéki egyesületek uszói mind részt vettek és a külföldről idesereglett uszókkal együtt.

A versenyszámokban kimagaslott Halmay Zoltán győzelme a jubláris emléktversenyben, amelynek 150 yardos távjára 1p. 36 mp. új országos rekordot állított. Zachár Imre, Magyarország fél angol métföldes bajnokságát nyerte s 1 p. 53.4 mp.-es új országos rekordjával. Riemer (Magdeburg) műugrásai igyn nagy tetszést keltettek.

Irodalom.

Emlékkönyv a zalai nagy vértanuról. Tapasztalható a mai időben a hazafiasságnak a kegyelet terén való megnyilatkozása. Jellemzi a mai kort, hogy történelmünk nagy alakjait igyekszünk tiszteletben tartani, kegyelettel gondolunk rájuk, holt poraikat is hazahozzuk a távolból és nekik emléket állítunk, hogy példát mutassunk, vagy amint Kossuth Lajos mondaná, hogy ez a kegyeletes munkánk csirája legyen egy jövődó jobb kornak. A 49-es nagy vértanuk közé tartozik Csányi László is, Drávidéki és Erdélyi híres kormánybiztos s közlekedési miniszter, ki a hazához való törhetetlen ragaszkodásnak leghivebb mintaképe.

Szülővármegyéjének székesvárosában Zalaegerszegen emelendő emléksobrára Borbély György gimnáziumi tanár gyűjti a pénzt a Magyar Paizs című lapjával. A nagy hősről egy 110 oldalas emlékkönyvet is állított össze Borbély tanár, hogy egyrészt népszerűsítse elsősorban saját szülőmegyében a közönség előtt már-már feledésbe menő nagy alakot, másrészt, hogy az élet és jellemrajzára vonatkozó egyes adatokat a még élő kortársaiktól összegyűjtve megmentse a feledéstől egy esetleges monografia számára.

A gazdag tartalmu és tetszetős könyvet 2 koronáért meglehet szerezni Zalaegerszegen a Magyar Paizs szerkesztőségétől s a könyves boltban. A tiszta jövedelmet szerző a Csány szoborra adja.

Az összes fővárosi és vidéki elemi-, polgári-, közép-,
felsőbb leány-, kereskedelmi és magán iskolákban
használatban levő

TANKÖNYVEK ÉS SEGÉDKÖNYVEK

a legújabb kiadásokban kaphatók

**Magyarország legrégibb és legnagyobb
TANKÖNYVKERESKEDÉSÉBEN:**

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE

(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál

BUDAPEST, VI. Andrassy-út 21. szám.

Postai megrendelések a beérkezés napján elintéztetnek.

Személy hitel!

Kézes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, lekések-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíjogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmazottak és magánosoknak $\frac{1}{4}$ —20 évig terjedő időre havi, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és egész évi tőkekamat törlesztéssel!

Különlegesség: A páris-bécsi enquête értelmében tőkésitem a jövedelmet.

4%!

4%!

4%!

4%!

Jelzálog hitel!

300 koronától feljebb I. II. és III. helyre, földek-, városi- és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdőépületek, malmok, ásványvizek és egyéb források és kőbányákra, a becsérték $\frac{3}{4}$ részéig.

Építési hitel!

építésfélben levő ingatlanokra 2—3 részletben, oly arányban a a mily arányban az építkezés előre haladt!

Bank és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközölöm mindezen fenti műveleteket elsőrangú bel- és külföldi intézetek által.

Elsőrendű ajánlatok!

Kérjen prospectust.

Válaszbélyeg melléklendő!

MELLER L. EGYED

BUDAPEST, V., Koháry-utca 19.

Telefon-Interurban 46—31.

PÉNZ!

PÉNZ!

A Magyar Nép Művészete

szakértők és művészek
közreműködésével írta

MALONYAY DEZSŐ.

ÖT KÖTETBEN, TÖBB SZÁZ
POMPÁS SZINNYOMATÚ
TÁBLÁVAL ÉS MŰMELLÉK-
LETTEL; EZREKET MEGHA-
LADÓ A SZÖVEG KÖZÉ
ccc NYOMOTT KÉPPEL. ccc

KIADJA:

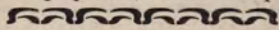
A

FRANKLIN-TÁRSULAT
BUDAPESTEN.

A most megjelenő első kötet a kalotaszegi vidéket, annak népét, viseletét, falusi életét, építészetét pásztor- és iparoskészségeit, házi iparművészetét (szövés, fonás, varrás, himzés, agyag-, fa-, csont-, bőr-, fémművesség, szobrászat stb.), templomait, temetője művészetét s népies eredetű műemlékeit ismerteti.

Az ezrekre menő illusztrációk a helyszínen gyűjtött és készült rajzok, tervek, fényképek kitűnő reprodukciói. A fejléc- és záróléc-ek, szövegek-ek, műmelléklet-ek, színes műlapok sokasága olyan változatossá teszi a munkát, hogy hozzá hasonló gazdaságú eddigelé nem jelent meg a magyar könyvpiaczon.

A II. kötet az erdélyi székelység és Torockó, a III. a duntúli magyarság, a IV. és V. pedig a Nagy-Alföld, a Felvidék és az északkeleti Hegyalja népének művészetéről fog szólni.

A munka albumszerű nagy kvartalkú kötetekben, rendkívül finom papíron, ritka szép betűkkel jelenik meg.

az öt kötetből álló fényes
„kiállítású mű ára diszes”
„kötésben 120 korona. ”

Megrendelhető két koronás havi
részletfizetés ellenében is.

LAMPEL R.

könyvkereskedése.

(WODIANER E. és FIAI) részvénytársaságnál Budapest,

VI., Andrásy-út 21.

és minden könyvkereskedésben.

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Égész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal
IX., Ferencz-körút
31. szám, 1. em.

Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátorlajuhelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó- Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Újv. déki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A tanulói kirándulások ellenőrzése.

A legüdvösebb intézménynek is lehetnek árnyoldalai, ha kellő ellenőrzés nem irányítja az ügy fejlődését. Így több oldalról panasz hallatszik a tanulói kirándulások ellen; mondják és írják, hogy a tanulók a csoportos iskolai kirándulások alkalmával szivaroznak, boroznak, sőt a tornaversenyek alkalmával még ártalmasabb dolgokat is művelnek. Azt is halljuk, hogy a szünidei gyaloglások alkalmával az országot nagy számmal beutazó tanulók a miniszteri tiltó rendelet ellenére kéregetéssel zaklatják a papokat, tanítókat. A tényeket nem akarjuk letagadni, de nem is engedjük a belőlük vont következtetéseket túlozni. Mint olyan tanár, ki már száznál több tanulói kirándulást vezettem, s ki most is évről évre 20—30 tanuló szünidei kirándulásának vagyok intézője, bátran mondhatom, hogy a kifogásolt bajok könnyen elkerülhetők; hogy hogyan, arra felelek pár sorban.

Az iskola tanári kara által vezetett kirándulásoknál onnan fordul elő a valóban fegyelemsértő magaviselet, hogy a legtöbb esetben a kirándulásban résztvevő tanárok többet törődnek a maguk szórakozásával mint a gyerekekkel. Hányszor tapasztaltam, hogy a ta-

nárok félre ültek kártyázni, vagy a maguk dolga után néztek, s a fiuk azt tehették, amit akartak. Így persze még az, cigarettazik, ki eddig nem is szokott. Különben a cigarettazikást, miután iskolai törvényeink igen bölcsen nem tiltják, nem is kell azoknak eltüntetni, kik szüleiktől erre nézve írásbeli engedélyt hoznak, hanem csak azokra kell e szempontból vigyázni, kiknek ezt otthon sem engedik meg. A borivást, sörivást illetőleg magam is több tornaverseny-nél azt a hibát követtem el, hogy általában a közös étkezésnél megengedtem a fiuknak; azt gondolván, hogy a 15—20 éves tanulóknak nem árt meg a kevés ital. Ugyde az történt meg egyszer, hogy a legjobb magaviseletű csapatvezető erős deákom valósággal részeg lett pár kis pohár vizes bortól, mert még eddig egy csepp bort sem ivott. Ezen eset óta a borivást is csak szülői engedélyre engedem meg és a borivó fiukat külön ültetem a vízivóktól. Magam a borivók közt ülök, de én is csak vizet iszom. Így rendezett étkezések óta semmi baj sem fordult elő. Általában a tanár legyen éjjel nappal mindig a fiuk között. Azt sem tartom szükségesnek, hogy a kirándulásokban sok tanár intézkedjék. Mert azt tapasztaltam, hogy minél többen jöttek velünk, annál nagyobb volt a rendetlenség. Az a fő, hogy a kirándulást

vezető tanár az összes tanulók tanára legyen; ismerjen, minden egyes deákot, és tudjon és akarjon szeretettel vagy szigorral rendet tartani.

Az országot magukban vagy társaikkal beutazó tanulókkal pedig törődjön többen az iskola. A miniszterium a tanulói turistáskodás emelésére még versenydíjat is tűzött ki, úgy hát a kormány intenció támogatására a tanárság is tehet valamit, legalább annyit, hogy némi utbaigazítást ad a tanulóknak, és meggyőződik arról, hogy a tanulói igazolványt kérőnek lesze elég pénze a kiszabott és az igazolványban kitüntetett utra. Az utra induló tanuló ne is maga kérje az igazolványt, hanem a szülő, kit hasonlóképp fel kell világosítani, hogy erre vagy arra az utra mennyi pénz kell. De meg az utról hazatérő tanulót is kérdezzük ki tapasztalatairól; olvassassuk fel az ügyesebbekkel utleírásukat az osztályban vagy az önképző körben. Nagyon, de nagyon hálás munka ez az egész ifjúságra. Egyes utirányokra a mi iskolánkban már egészen kész pontos költségvetés és gyaloglási térkép készül. És itt tisztelettel felhívjuk a tanulói turistaság érdekében eddig legtöbbet tett Téry Ödön dr. figyelmét, hogy a vezetése alatt levő turista egyesület révén adas on ki egy kis füzetet, melyben a legszükségesebb tudnivalók volnának benn, hogy ne fáradjunk mi június végén halálra az utasításadásban. Azt hisszük, hogy a pár ives kis munka kiadásában az egyesület a ministerium is támogatná, de különben a költség az eladott füzetek árából bizton meg is térülne.

Szóval azok a panaszok, melyek ma már nemcsak az iskolai értesítőkből, hanem a napi sajtóban is felmerülnek, egy kis jóakaratu munkával könnyen indokolatlanokká válhatnak. Ne beszéljünk tehát a tanulói kirándulások korlátozásáról, hanem tegyünk minél többet azok érdekében, mert ez ügy nemcsak az ifjúság testi erősödése, szellemi gazdagodása érdekében fontos, hanem a hazafias érzés és nemzeti öntudat nevelése érdekében is; ez pedig, hála istennek, még nem frázis, mint sokan hinni merészlik.

A kolozsvári magy. kir. Ferenc-József tud. egyetem 1906/7 tanév II. félévben teljesített testgyakorlati oktatás eredményei:

Az egyetemi torna- és vívóteremben heti 9 órán át felváltva a kezdők 4 csapatban 49 egyén; haladók heti 9 órában 3 csapatban 39 egyén; képzett vagy versenyzők heti 15 órában 2 csapatban 21 egyén; az A, B, C csoportban tornázott 7 csapatban 82 egyén heti 9 órán át működtek. Magánjellegű tanórákban (többször változás alatt állott,) heti 12 órában 2 csapatban 45 egyén.

Összesen heti 60 órában tornázott és vívott 236 egyén. A kard-, tör- és ökölvívásban, a katonai rend, tornászati rend, szabad és fűzér gyakorlatokban, sertornázásban és a birkózás különböző nemeiben iskolaszerű oktatás adatott és pedig a kardvívásban heti 27 órában a Keresztessy magyar rendszer, az olasz magas iskolában a Radaelli, Girolamo és Masiello; a vítvívásban heti 18 órában felváltva a francia és olasz Lyoni- és Páduai iskola; az ökölvívás pedig angol és hollandi rendszerben Oxfordi és Leawardeni iskola heti 3 órán át gyakoroltatott. A vívóteremben összesen bele számítva az egyetemi tanár urak heti 6 óráját is, hetenkint 54 vívó óra tartatott. A tornateremben A, B, C csoportok 9 csapatban 118 egyén, rendszeresen tornázott Spies Eisele Jahn rendszerben. Az előtornázók csapatvezetők, a tornatanítói és vívómesteri pályára készülők oktatására, a torna és vívás tanítás elméletéből, torna és vívás történetéből rendszertanból és vezénylestanból heti 2 óra tanítás volt, összesen hetenkint 11 torna óra tartatott. Az ünnep- és vasárnapok, valamint az egyetemi szünnapokon gyalog és kerékpár kirándulások, football- és nagyméretű füleslabdajáték és turuljáték tartattak. Összesen 11 labdajáték mérkőzés folyt le. Február és Március hónapokban podig a korcsolyázás is figyelembe részesült.

Február havában 227 órán részt vett átlag 24 egyetemi hallgató, 9 egyetemen kívül álló. Március havában 256 órán részt vett átlag 22 egyetemi hallgató 11 egyetemen kívül álló. Április havában 140 órán résztvett átlag 23 egyetemi hallgató 8 egyetemen kívül álló. Május havában 219 órán részt vett 22 egyetemi hallgató, 9 egyetemen kívül álló. Június havában 110 órán részt vett átlag 17 egyetemi hallgató 5 egyetemen kívül álló. A II. félévben összesen 952 órán részt vett átlag 2136 egyetemi hallgató, 84 egyetemen kívül álló.

Legtöbb tornász volt február hó 9 én 41, legkevesebb pedig március hó 16 án 11. Legtöbb vívó volt Február hó 18 án 43, legkevesebb Május hó 24 én 9. A kolozsvári magyar kir. Ferencz József tudomány egyetem testgyakorlati óráin részt vett egyetemi hallgatóknak 131 erőpont, az egyetemen kívül állók 49 erőpont átlagos erőemelkedése volt. Április, Május és

Junius hónapokban összesen 12 kirándulást rendeztünk 8 kerékpáron 4 gyalog. A társas gyalogkirándulások és a turistika (hegymászás) és a mezei futó versenyek e félévben hanyatlásnak indultak. Az előre megállapított tervszerinti gyalogkirándulásban részt vett 52 átlag, 11 egy-egy kirándulásban. Megtettek összesen 1230 km. utat, átlag óránként 63 kilométert, egy-egy kiránduló. Az egyetemi hallgatók a kerékpározás terén is buzgólkodtak. Kedvező időjárás alkalmával 25—120 km. kerékpáros kirándulásokra hetenként többször is kivonultak. Az előre tervezett kerékpár kirándulásokon 1740 km. utat tettek meg, átlag óránként 17.5 km. sebességgel. A kezdő kerékpárosok rendszeres oktatásban részesültek, 12 egyetemi hallgató sajátította el a kerékpározást. Kiemeljük, hogy a tornaórák vezetésében: Varga Sándor és László Gyula, a vivóórák vezetésében: Dr. Gerentsér L. és Deák Gábor; a football csapatok vezetésében: Faludi Árpád és László Gyula, a kerékpár kirándulások vezetésében: Veress Jenő és Kiss Ferenc, a gyalog kirándulások vezetésében Szabó Antal és Vukovich Sebő segítettek s kitüntették magukat. A torna órákat 22; a vivó órákat 31; a football játékokat több ezer; a kerékpár kirándulásokat 13; a gyalogkirándulásokat 12 vendég, összesen 78 látogatta. A Kolozsvári magy. kir. Ferencz-József tud. egyetem testgyakorlati óráin az 1906.7 tanév II. félévében 100 egyetemi hallgató átlagos életkora 20.3 év; átlagos magassága 161.9 cm; átlagos magassági növekedése 1.9 cm.; átlagos testsúlygyarapodás 2.1 kgr.; átlagos mellbőség nagyobbodás 2.1 cm. átlagos tüdőterfogat fejlődése 89.7 köb cm.; átlagos jobbkez csukló vastagodás 1.8 mm.; átlagos balkéz csukló vastagodás 1.3 mm. volt. Az átlagos testgyakorlati erő felvételek a következők: A kar feszítőizmainak erőegysége a fél év elején legkisebb 5.7 legnagyobb 35.0; az átlagos 20.8; a fél év végén legkisebb 9 legnagyobb 37.3; átlagos 23.2; a kar hajlító izmainak erőegysége a fél év elején 10.2, legnagyobb 53.3; átlagos 30.85; a fél év végén legkisebb 40.5; legnagyobb 52.3; átlagos 31.4; a láb izmainak erőegysége a félév elején legkisebb 19.8 legnagyobb 58.6 átlagos 34.7 a félév végén legkisebb 12.3 legnagyobb 61.8 átlagos 37.05. A testi erőpontok összege a félév elején legkisebb 12.4 legnagyobb 121.9 átlagos 67.15 a félév végén legkisebb 30.6 legnagyobb 131.4 átlag 81. Évi átlagos gyarapodás 13.1. A kolozsvári egyetem Athletikai Club tagjai hetenkinti 12 órában rendszeresen tornáztak és vívtak, az egyetemes tornavivóteremben átlag 19 egy-egy tanórán. Meg kell említenem, hogy Dr. Gerentsér László vivómester magántanítványával május havában igen sikerült tanévzáró vivó akadémiát rendezett az egyetemi vivóteremben. Az egyetemi vivóintézettagjai résztvettek 1907. március 23-án Br. Chappon Samu vivómester akadémiáján. Szászvároson. Deák Gábor vivóbajnok címet nyert.

N. V. L.

Iskolák, főiskolák.

Tornafelügyelői értekeztet. br. Barkóczy Sándor elnökle alatt a minster által kiküldött iskola látogatók f. hó 17-én tartották beszámoló értekeztetüket. A jegyzőkönyvet Cselőtei Lajos dr. fogalmazó vezette. Kún Gyula, Gerenday György, Oheroly János, Ottó József, Maurer János, Bély Mihály, Halász Zsiga, és Szafka Manó írásban is benyújtott jelentésüket röviden ismertették. A jelentések a legörvendetesebb képét mutatták tornatanításunknak; a tornatanárok buzgalomáról mindenki elismerően nyilatkozott. A tornatermek felszerelése, a játékterek létesítése, a tornaruházkodás a szabadtéri gyakorlatok üzése stb. képezték a további tanácskozás anyagát. Barkóczy Sándor báró a minster nevében megköszönte a felügyelők fáradságos munkáját és kilátásba helyezte, hogy Apponyi Albert grófnak a testi nevelés iránt tanúsított jóindulata folytán a helyesnek bizonyult iskolalátogatás ezután még intenzívebben fog gyakoroltatni. Kérte az elnök a felügyelőket, hogy igyekezzenek oda hatni, hogy az utasításokban adott keretek közt történjék a tornatanítás és a veszélyes gyakorlatoktól minden iskola tartózkodjék. Az internátusok testnevelésénél fontos, hogy az intézet a tanulók legegészségesebb életmódjáról egészben gondoskodjék; itt megvalósítható a mindennapi testgyakorlat. Figyelmébe ajánlja az elnök az iskolalátogatóknak a czéllövészetet és a tornaórák előtt való éneket. Ohajtáná továbbá az elnök, hogy a játékot ne túl rendszerűen, kedvetölően, hanem a játéknak megfelelő szabadsággal vezetnék; legyen az iskola játéktér az iskolát és a játékot megkedveltető hely, hová örömmel járjanak a tanulók. A tornatanítás alól való felmentések ügye az orvosi intézmény fejlődésével fog a rendes mederben tereltetni. Ismételten megköszönte az elnök a négy órán át tartó értekezteten résztvevők fáradozását, mire a valóban tanulságos tanácskozás véget ért.

Magyarország főiskolai czéllövő-bajnoksága. A Budapesti Egyetemi Athletikai Club mult vasárnap rendezte országos czéllövő ünnepét József kir. herczeg fővédősége, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter és Schönaich Ferencz közös hadügyminiszter és Szemere Miklós, a B. E. A. C. elnökének védősége alatt szentlőrinczi sporttelepén. Ezen a versenyen került első ízben eldöntésre Magyarország főiskolai czéllövő bajnoksága, a melyet az 1907. évre ifj. Prokopp Sándor (B. E. A. C.) nyert meg. A főiskolai hallgatók számára kiírt bajnoki viadal az ország minden részéből nagyszámu résztvevőt gyűjtött össze, úgy hogy mindvégig igen érdekes vetélkedés volt a nagyértékű tiszteletdíjakért. A verseny mintaszerű lebonyolítása az Egyetemi Athletikai Club czéllövő szakosztályának szakértelmét dicséri.

A junior-versenyt és Szemere Miklós tiszteletdíját megnyerte Denghy János (B. E. A. C.) 17 tal. 40 körrel, 2 Molnár Tibor dr. (B. E. A. C.) 17 tal. 38 körrel, ki a honv. miniszterium tiszteletdíját nyerte. 3. Ifj. Bárány Károly (Selmecz) 16 tal. 42 körrel kapta Széchenyi Viktor gróf díját. 4. Bodolay László (B. E. A. C.) 15 tal. 36 körrel kapta Szemere Miklós tiszteletdíját 5 Karafiáth Jenő dr. (B. E. A. C.) 14 tal. 39 körrel kapta a honv. miniszterium tiszteletdíját. — Az első öt helyezett azonkívül a B. E. A. C. ezüstérmét nyerte. 6. Zólyomi A. (B. E. A. C.) 14 tal. 38 körrel kapta a B. E. A. C. tiszteletdíját. 7. Binder Béla (Székesfehérvár) 14 tal. 38 körrel kapta a B. E. A. C. tiszteletdíját. 8. Zachariás J. (Budapest) 14 tal. 33 körrel kapta Louis Francois díját. 9. Tervev D. (B. E. A. C.) 14 tal. 30 körrel nyerte Törley díját. 10. Alth K. (Eperjes) 14 tal. 28 körrel A 6—10-ig bezárólag helyezettek azonkívül a B. E. A. C. bronzérmét is nyerték.

Magyarország 1907. évi főiskolai bajnoka: ifjabb Prokopp S. (B. E. A. C.) lett 18 tal. 44 körrel nyerte József kir. herceg tiszteletdíját és a bajnoki szalagon a B. E. A. C. ezüstérmét. 2. Nemeskéri Kiss Géza (B. E. A. C.) 17 tal. 40 körrel nyerte a közös hadügyminiszter tiszteletdíját. 3. Szinte László (B. E. A. C.) 17 tal. 39 körrel kapta a honv. miniszter tiszteletdíját. 4. Ifj. Tettey E. (B. E. A. C.) 17 tal. 35 körrel kapta a Szemere Miklós tiszteletdíját. 5. Kleckner S. (B. E. A. C.) 16 tal. 39 körrel kapta a honvédelmi miniszter tiszteletdíját. Az első öt helyezett a B. E. A. C. ezüstérmét nyerte. 6. Zólyomi Ákos (B. E. A. C.) 16 tal. 36 körrel a B. E. A. C. tiszteletdíját nyerte. 7. Nagy G. (Zsigárd) 16 tal. 35 körrel a B. E. A. C. tiszteletdíját kapta. 8. Sebők L. (M. A. F. C.) 15 tal. 39 körrel tiszteletdíjat és bronzérmet kapott. 9. Tervev D. (B. E. A. C.) tiszteletdíjat és bronzérmet kapott. 10. Denghy J. (B. E. A. C.) 15 tal. 30 körrel bronzérmet kapott.

A czéllövő-ünnep végeztével az Egyetemi Athletikai Club táviratilag üdvözölte elnökét, Szemere Miklóst, mint a ki a hadifegyverekkel való czélbalövést Magyarországon meghonosította és szóval és tettel népszerűvé tette.

A versenyek befejeztével Klupáthy Jenő dr. egyetemi tanár, nagyhatású beszéd kíséretében osztotta ki a győzteseknek a tiszteletdíjakat.

Középiskolák uszóversenye. Mult hó 12-én, rendezte meg a III. ker. állami főgimnázium nyílt ifjúsági uszóversenyét, melyben a következő középiskolák tanulói indultak: III. ker. áll. főgimn., II. ker. áll. főgimn., II. ker. áll. főreál, II. ker. felső keresk. isk., II. ker. polgári, I. ker. gimn., III. ker. polg., IV. ker. kegyesr. főgimn.; összesen 84 nevezéssel.

A versenyt Kmetykó János tornatanár, Schubert Ágost, Széchy Endre és Széchy Dezső ifjúsági tagok rendezték. Az összes uszók igen szép képességekről tettek tanúságot.

A versenyek részletes eredményeit az alábbiakban közöljük:

Megnyitó verseny. 50. yard:

1. Nagy Géza (II. ker. gimn.) $34\frac{1}{5}$ mp;
2. Török Elek (III. ker. gimn.)

Melluszás. 100 yard:

1. Lindner Károly (II. k. gimn.) 1,53 p;
2. Wenk János (III. ker. gimn.)

Hátonuszás. 75 yard.

1. Széchy Dezső (III. ker. gimn.) $18\frac{2}{5}$ p;
2. Tuszkay Ferencz (III. ker. gimn.)

Főverseny. $402\frac{1}{4}$ yard.

1. Széchy Dezső (III. ker. gimn.) 6 55 p;
2. Martiny László (II. ker. gimn.)

I—III. osztályu tanulók versenye. 25 yard.

1. Nemes Aladár (III. ker. gimn.) $20\frac{2}{5}$ mp;
2. Ámon József (III. ker. polg. isk.)

IV. oszt. tanulók versenye. 25 yard.

1. Zsoldos László (II. ker. reálisk.) 19 mp;
2. Szentesy Sándor (III. ker. gimn.)

V. oszt. tanulók versenye. 25 yard.

1. Petru Henrik (II. ker. reálisk.) $14\frac{1}{5}$ mp;
2. Barall Sándor (II. ker. reálisk.)

VI. oszt. tanulók versenye. 25 yard.

1. Breselmayer László (IV. ker. kegyesr. főgimn.) $16\frac{2}{5}$ mp.
2. Schubert Ágost (III. ker. gimn.)

Vendégek versenye. 100 yard.

1. Zsoldos Károly (I. ker. gimn.) 9.46 p;
2. Metzger Károly (II. ker. keresk. isk.)

75 yardos uszás. (Mell-, hát-, és magyar tempó.)

1. Breselmayer László (IV. ker. kegyesr. főgimn.) $17\frac{1}{10}$ p;
2. Schubert Ágost (III. ker. gimn.)

Pontverseny.

1. III. ker. áll. főgimn. 22 ponttal
2. II. ker. reáliskola 10 ponttal
3. II. ker. gimnázium 8 ponttal:

A jól sikerült versenyt Sajó Sándor főgimnáziumi igazgatóhelyettes lelkesítő beszéde rekesztette be.

Választás. A Budapesti Egyetemi Athletikai Club október hó 10-én tartotta ez évi közgyűlését Klupathy

Jenő dr. egyetemi tanár elnöklésével. A közgyűlés egyhangulag megválasztotta a választmányt, melyből a tisztikar a következőképpen alakult meg: ifjúsági elnök: Kelemen Kornél, főtitkár Zsitvay Tibor, ház-nagy Vass Tamás. Alelnökök a jogi karból: Garam Jenő, az orvosi karból: Holics Rezső, a bölcsészeti karból: Támedly Mihály. Titkár: Köhalmi József, főjegyző Buttel János, jegyző Poór Iván, ellenőr Várnay Arvéd, pénztáros Rác Lajos.

Vivás és tornázás az egyetemen. A Budapesti Egyetemi Athletikai Clubban az új tanév kezdetével nagy leedülettel indult meg a sportélet. A szakszerű vezetés alatt folyó rendszeres atletikai tréning mellett október 15-én vette kezdetét a klubnak tudományegyetemi vivótermében a vivás, melynek gyakorlása kedvéért, minthogy az egyesület vezetősége lehetővé tette, hogy kiváló mester vezetése alatt a legkedvezőbb feltételek mellett tanulhassanak a tagok vinni, tömegesen iratkoznak be az egyetemi polgárok. A vivással egyidejűleg kezdődőleg kezdődött a tornázás is. Hetenként háromszor az esteli órákban a „Nemzeti Tornaegylet” tornacsarnoka áll a tagok rendelkezésére.

Turista pályázat középiskolai tanulók számára. A Magyar Turista Egyesület Budapesti Osztálya, mint már évek hosszú sora óta, ez idén is pályázatot hirdet középiskolai tanulók számára. Kivántatik: az 1907 év nyarán tett legalább háromnapos hazai turista-utnak kirándulásnak a leírása. A főszűr nem az utnak leírása hanem a nyert benyomások és a szerzett tapasztalatok előadására helyezendő. Pályadíjak: I. A vallás- és közoktatásügyi miniszter e célra adományozott 100 kor. II. 25 korona és egy turista hátizsák. III. 15 kor. és egy hátizsák. Pályázhat bármely középiskolának V-VIII. oszt. tanulója. Pályázati határidő: 1907 december 1. A pályamunkákat, melyek fölött az egyesületnek 3. tagjából és a vallás- és közoktatásügyi miniszternek egy kiküldöttéből álló bizottság fog határozni névtelenül, a szerző nevét és lakcímét tartalmazó jelíges levéllel a M. T. E. B. O.-hoz (IV., Aranykéz-utca 6.) kell beküldeni, ugyanitt hétköznapiokon este 6—8 órakor közelebbi felvilágosítások nyerhetők. Az egyesület ezután is kéri a középiskolák igazgatóit, hogy figyelemmel a turistáskodásnak nagy testedző és nevelő hatására a tanulók figyelmét e pályázatra felhívni szíveskedjenek. A pályázat eredménye a M. T. E. B. O. 1908 februári közgyűlésén s azután a napilapokban fog közzététetni.

A M. A. C. évzáró athlétikai viadala. A Magyar Athletikai Club f. hó 27-én délután tartotta margitszigeti sporttelepén idei szebbnél szebb sikereket felmutató athlétikai működése méltó befejezéséül, ismert kitűnő rendezés mellett jól sikerült évzáró athlétikai viadalát, amelyben a Magyar Athletikai Szövetség csaknem minden számottevő athlétája résztvett. Jelen-

több eredményeket értek el: Rovas Antal (B. A. K.) aki a két angol mértföldes síkfutásban minap elért saját országos rekordját javította meg 10 perc 34³/₄ mp. és Szende Andor (M. A. F. C.) akinek rekordjavítási kísérlete a helyből való távolugrásban sikerrel járt, amennyiben 3.04 méterre javította meg az eddigi saját országos rekordját. A versenyek legnagyobb részét handicap számokból állottak. A részletes eredmény a következő:

I. 100 yardos síkfutás (handicap). 25 induló 6. előfutam és 3 középfutam után a döntőben 1. Somló Antal (MAFC.) 3 m. e. idő 10³/₁₀ mp. 2. Simon Pál (MAC.) 3. Baranyai Egon (MAC.) 3¹/₂ m. e.

Súlydobás, (handicap). 13 induló: 1. Csáki István (MAFC.) 2. m. e. 12.14 m., 2. Fáy István (MAFC.) 30 cm. e. 11.41 m., 3. Smogrovics Árpád (BEAC.) 2. 50 m. e.

III. Magasugrás (handicap) 12 induló. 1. Batizi Gusztáv (MAFC.) 25 cm. e. 183, 2. Joanovits G. 175 cm., 3. Farkas Rezső (MAFC.) 20 cm. e. 170 cm.

IV. ¹/₄ ang. mértföldes síkfutás (handicap). 12 induló. 1. Zólyom Ákos (BEAC.) 32 m. e. 53 mp., 2. Mamussich István (BEAC.) 3. Rác Vilmos (BEAC.)

V. Távolugrás, (handicap). 10 induló: 1. Péchy Ernő (MAC.) 40 cm. e. 6.60 m., 2. Batizi Gusztáv (MAFC.) 75 cm. e. 6.49 m., 3. Szende Andor (MAFC.) 52 cm. e.

VI. 300 yardos síkfutás. 4 induló: 1. Radóczy (M. TK.) 33¹/₅ mp., 2. Simon Pál (MAC.) 3. Somló Antal (MAFC.).

VII. 120 yardos junior gátfutás. 5 induló: 2 előfutam után a döntőben: 1. Somló Antal (MAFC.) 19 mp., 2. Röck Ede (MTK.), 3. Szende Andor (MAFC.).

VIII. Rudugrás, (handicap.) 1. Horváth Aladár (DTE.) 55 cm. e. 3.34 m., 2. Batizi Gusztáv (MAFC.) 70 cm. e., 3. Joanovits József (MAFC.) 70 cm. e.

IX. 2. angol mértföldes síkfutás, (handicap). 1. Lovas Antal (BAK) scratch 10 p. 34³/₅ mp., országos rekord. 2. Tolnay Béla (MAC.).

Labdarugás.

Az I-ső osztályú bajnokság. A Ferencvárosi Torna-Club veresége után ismét a Testgyakorlók és a Magyar Athletikai Club került a csapatok élére. A többi hat csapat helyezésében változás nem történt. A bajnokság állása most következő:

Magyar Testgyakorlók köre	(4)	7 pont
Magyar Athletikai Club	(4)	7 „
Ujpesti Torna-Egyesület	(4)	6 „
Ferencvárosi Torna-Club	(3)	6 „
Budapesti Torna-Club	(4)	4 „
Budapesti Atlétikai Club	(3)	4 „
Typographia Sport-Club	(4)	2 „

Fővárosi Torna-Club	(3) 2 "
Törekvés Sport-Egyesület	(3) 2 "

A zárójelben levő számok a nyolcz bajnoki mérkőzésből még hátralévő mérkőzések számát jejjik **Magyar reprezentatív csapat.** A november harmadiki, kilenczedik magyar-osztrák mérkőzésre a Magyar Labdarugók Szövetsége válogatóbizottságának ismét össze kell válogatnia a legjobb magyar tizenegyet. A jelöltek a következők.

Kapuvéd: Domonkos (M. T. K.).

Hátvédek: Csüdör (M. T. K.), Nagy (M. T. K.),

Rumbold (F. T. C.), Sárközy (B. T. C.).

Fedezetek: Ficzer (B. T. C.), Gorszky (F. T. C.), Szednicsek (Törekvés S. E.), Szücs (M. T. K.).

Csatárok: Borbás (M. A. C.), Károly (M. T. K.), Molnár II. (B. T. C.), Niessner (M. A. C.), Schlosser (F. T. C.), Vangel (M. A. C.).

Football Zágrában. A Magyar Labdarugók Szövetségének válogatott csapata ellen két esztendővel ezelőtt szerepelt Prvi Nogomestni Sportski Klub Zagreb október 13-án mérkőzött Zágrábban a Hrvatski Akademski Sport Clubbal, a mely utóbbi 6:1 arányban szép győzelmet aratott. Féldő 3:1. A második féldőben Zagreb visszaesik és az Akademski S. C., a mely különben is jobb erőkből áll, ügyes összjátékka még három goalt rugott.

Torna, athletika, vivás.

A tornászbajnokságok előkészületei. A Testedző-Szövetség torna-szakszabizottsága, tekintettel a torna-idény közeledtére, végleg megalakult. Kiegészítette magát tiz rendes tagra és megválasztotta a póttagokat. Hivatalból tagjai a bizottságnak Maurer János bizottsági elnök és Dáner Béla II. titkár. Előadó: Sulyok János. Rendes tagok: Iszer Károly, Bély Mihály, Tóth István, Ruda Győző, Bábel Rezső, Benda Jenő, Kmetykó János, Szücs Vilmos és Krasznay István. Póttagok: Horváth Boldizsár, Szabó Kálmán, Bodócsy Béla, Antos Mihály, Hellmich Ottó és Füzfás Ferencz, Levelező tagok a vidéki egyletek agilisabb művezetői és tornászai. A szakszabizottság a tornászbajnokságok napjaul deczember 22-ét jelölte ki és már szétküldte a kötelező gyakorlatok anyagát. A mintacsapat bajnokság szere a nyújtó, az egyéni bajnokság szere a korlát, gyűrűhinta és ló. Lázasan folyik a bizottságban a jövő évi pünkösdi nagy tornaünnep előkészítése. A szerepek a következőképp osztattak ki: A felvonulás anyagát Antos, a közös szabadgyakorlatokét Tóth, a középiskolai tanulók által bemutatandó gyakorlatokét Bély, a nők füzérének anyagát Sulyok és a versenyanyagot Kmetykó dolgozza ki. Ugy a torna, mint az atlétikai versenyek nemzetközies lesznek. A szakszabizottság a Belvárosi-kávéház külön termében tartja üléseit minden hétfőn este 1/29 órákor.

Uszás, evezés.

A Balaton Uszók Egyesülete versenye. A Balaton U. E. mult vasárnap délután rendezte sikerült nemzetközi uszóversenyét a Rudasfürdő fedett uszodájában.

Az összetett főverseny Onody József jól megérdemelt győzelmével végződött, a 500 méteres főversenyt Zachár Imre fölényesen nyerte meg, míg a négyszer negyven méteres stafétaversenyben a Testgyakorlók stafétája aratot megérdemelt győzelmet.

A részletes eredmény a következő:

Ifjúsági stafétaverseny.

Háromszor 40 méter. (Mell-, hát- és magyar uszás.)

1. Magyar Uszó Egyesület (Hegner, Ádám, Friedmann) 1 p. 25²/₅ mp.

2. Balaton Uszók Egyesülete (Szentgyörgyi, Török, Honti)

Kezdők versenye. 40 méter.

1. Freund Imre (B. A. K.) 28 mp.

2. Dénes Károly (M. A. F. C.)

Összetett főverseny.

1. Onody József (M. U. E.) 4 pont

2. Kis József (M. T. K.).

Junior melluszás. 60 méter.

1. Lenkei Károly (B. U. E.) 51²/₅ mp.

2. Friedmann Tibor (M. U. E.)

Osztályozó verseny. A) 80 méter.

1. Hornung Gyula (M. T. K.) 56³/₅ mp.

2. Suba Kálmán (M. U. E.)

Osztályozó verseny. B) 80 méter.

1. Rickert József (M. U. E.) 59¹/₅ mp.

2. Telkessy László (F. T. C.)

Osztályozó verseny. C) 80 méter.

1. Schwendtner Oszkár (B. U. E.) 1. p. 02⁴/₅ mp.

2. Krausz Tivadar (M. U. E.)

Junior hátónuszás. 60 méter.

1. Kovács Andor (M. U. E.) 53⁴/₅ mp.

2. Domonkos Pál (F. T. C.)

Főverseny. 300 méter.

1. Zachár Imre (Testgyakorlók) 4 p. 02¹/₅ mp.

2. Ádám Sándor (M. U. E.).

Az összes fővárosi és vidéki elemi-, polgári-, közép-,
felsőbb leány-, kereskedelmi és magán iskolákban

használatban levő

TANKÖNYVEK ÉS SEGÉDKÖNYVEK

a legújabb kiadásokban kaphatók

**Magyarország legrégibb és legnagyobb
TANKÖNYVKERESKEDÉSÉBEN:**

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE

(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál

BUDAPEST, VI. Andrásy-út 21. szám.

Postai megrendelések a beérkezés napján elintéztetnek.

Személy hitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, leköcszok-, ud-
vari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók, kereskedők,
iparosok, nyugdíjjogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmazottak
és magánosoknak $\frac{1}{4}$ —20 évig terjedő időre havi, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és egész
évi tőkekamat törlesztéssel!

**Különlegesség: A páris-bécsi enquéte értelmében tőkésitem
a jövedelmet.**

4%!

4%!

4%!

4%!

Jelzálog hitel!

300 koronától feljebb I. II. és III. helyre, földek-, városi-
és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdőépületek, malmok,
ásványvizek és egyéb források és kőbányákra, a becsérték
 $\frac{3}{4}$ részéig.

Építési hitel!

építésfélben levő ingatlanokra 2—3 részletben, oly arányban a
a mily arányban az építkezés előre haladt!

Bank és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközölöm mindezen
fenti műveleteket elsőrangú bel- és külföldi intézetek által.

Elsőrendű ajánlatok!

Kérjen prospectust.

Válaszbélyeg melléklendő!

MELLER L. EGYED

BUDAPEST, V., Koháry-utca 19.

Telefon-Interurban 46—31.

PÉNZ!

PÉNZ!

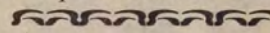
A Magyar Nép Művészete

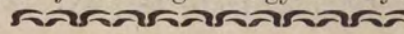
szakértők és művészek
közreműködésével írta

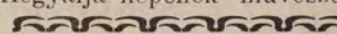
MALONYAY DEZSŐ.

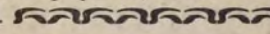

ÖT KÖTETBEN, TÖBB SZÁZ
POMPÁS SZINNYOMATÚ
TÁBLÁVAL ÉS MŰMELLÉK-
LETTEL; EZREKET MEGHA-
LADÓ A SZÖVEG KÖZÉ
ccc NYOMOTT KÉPPEL. ccc

KIADJA:
A
FRANKLIN-TÁRSULAT
BUDAPESTEN.

A most megjelenő első kötet a kalotaszegi vidéket, annak népét, viseletét, falusi életét, építészetét pásztor- és iparoskészségeit, házi iparművészetét (szövés, fonás, varrás, himzés, agyag-, fa-, csont-, bőr-, fémművesség, szobrászat stb.), templomait, temetője művészetét s népies eredetű műemlékeit ismerteti.

Az ezrekre menő illusztrációk a helyszínen gyűjtött és készült rajzok, tervek, fényképek kitűnő reprodukciói. A fej- és záróléczek, szövegképek, műmelléletek, színes műlapok sokasága olyan változatossá teszik a munkát, hogy hozzá hasonló gazdaságú eddigelé nem jelent meg a magyar könyvpiacon.

A II. kötet az erdélyi székelység és Toroczkó, a III. a duntúli magyarság, a IV. és V. pedig a Nagy-Alföld, a Felvidék és az északkeleti Hegyalja népének művészetéről fog szólni

A munka albumszerű nagy kvartalkú kötetekben, rendkívül finom papíron, ritka szép betűkkel jelenik meg.

az öt kötetből álló fényes
« kiállítású mű ára diszes »
« « kötésben 120 korona. » »

Megrendelhető két koronás havi
« részletfizetés ellenében is. »

LAMPEL R.
könyvkereskedése.

(WODIANER E. és FIAI) részvénytársaságnál Budapest,

VI., Andrásy-út 21.

és minden könyvkereskedésben.